

Auflösungen der Übungen

LÄKSE 1

Tou äiwjen! (1)

1. Gouden Dai, iek hete Benno.
2. Iek woonje in Färmesound.
3. In Utände woont Katrina un in Roomelse woonje Fenna und Foulke.

[3] Utänd^e
[1] Benno
[7] Foulke

[6] Fenna
[4] Katrⁱna

[5] Roomelse
[2] Färmesound

B Ä Ä R S E L

1 2 3 4 5 6 7

Tou äiwjen! (2)

		U	T	Ä	N	D	E					
R	O	O	M	E	L	S	E				B	
											I	S
		S	T	R	U	K	E	L	J	E	E	K
B		K									U	Ä
O		L				H					W	D
L		A				O					E	D
J		A				L					L	E
E		S				L					T	L
N		T				N					E	
E		E										
		R		W	I	E	T	S	O	U	N	D

Utände, Roomelse, Skäddel, Strukelje, Boljene, Klaaster, Holln, Wietsound, Bieuwelte

Tou äiwjen! (3)

1.

- a) Frauke hat Cordes mäd Huusnome.
- b) Ollig Janssen woont in Strukelje.
- c) Frauke Cordes woont in Skäddel.
- d) Hans hat Waaners mäd Huusnome.
- e) Janssen hat Ollig mäd Foarnome.

2.

- a) Jee, Ollig hat Janssen mäd Huusnome.
- b) Noa, Hans Waaners woont nit in Roomelse.
- c) Noa, Thekla Kruse woont nit in Skäddel.
- d) Jee, Frauke hat Cordes mäd Huusnome.
- e) Noa, Thekla hat nit Cordes mäd Huusnome.
- f) Noa, Frauke un Ollig hete nit Waaners mäd Huusnome.

Tou äiwjen! (4)

- 1. Wo hat Frauke mäd Huusnome? Frauke hat Cordes mäd Huusnome.
- 2. Woont Hans in Skäddel? Noa, Hans woont nit in Skäddel.
- 3. Wäl woont in Skäddel? Frauke Cordes woont in Skäddel.
- 4. Un dät is Dedde. Dedde is aan Huund un hie woont in Strukelje.

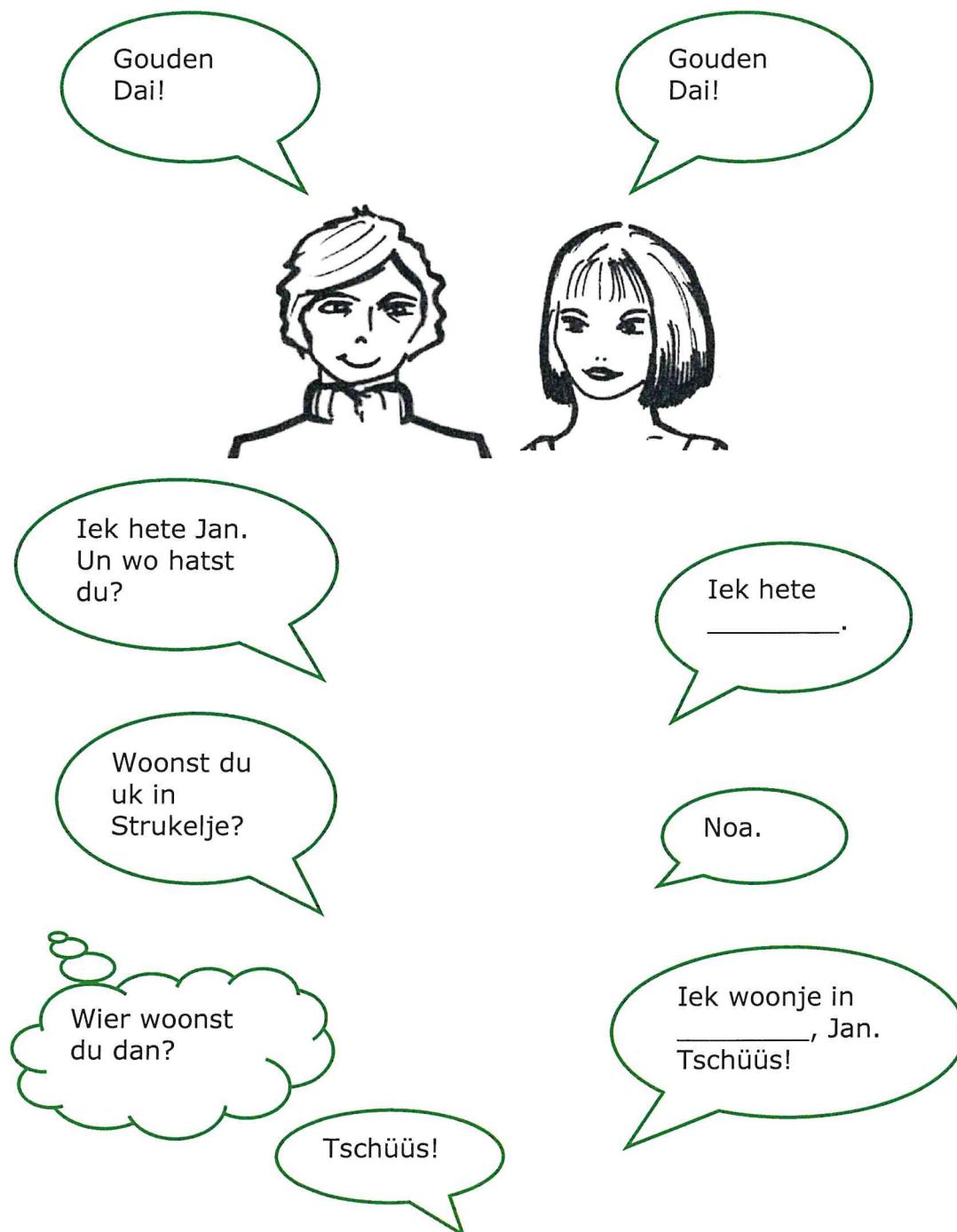
Tou äiwjen! (5)

- Gouden Dai, iek hete Elsbeth. Woont Werner Janssen hier?
- Noa, Werner woont nit hier. Hier woonje iek. Iek hete Inge Thoben.
- Boalst du seeltersk?
- Jee, iek bale seeltersk.
- Woonst du nit hier?
- Noa, iek woonje in Roomelse.

Tou äiwjen! (6)

- [5] Hollnerfoan   [8] Tschüüs!
[2] hatst   [4] Wietsound
[7] och so   [1] Gouden Dai!
[6] noa   [3] wier

Tou eeuwjen! (7)

LÄKSE 2

Tou äiwjen! (1)

1. Deer sunt Diske.
2. Hier is een Laampe.
3. Deer sunt Tärpe.
4. Hier is aan Huund.
5. Deer is aan Bus.
6. Deer sunt Finstere.
7. Hier is een Bielde.
8. Hier sunt Laampen.

Tou äiwjen! (2)

1. Gediene
2. aan Stoul
3. een Bääd
4. aan Disk
5. Striepen
6. een Finster
7. een Bielde
8. een Zofa
9. een Laampe
10. Finstere
11. een Skap
12. een Dore

1. Gardine
2. ein Stuhl
3. ein Bett
4. ein Tisch
5. Streifen
6. ein Fenster
7. ein Bild
8. ein Sofa
9. eine Laämpe
10. Fenster
11. ein Schrank
12. eine Tür

Tou äiwjen! (3)

Kiek insen, Mäme! Deer is aan Disk.

Jee, dät is aan Disk, un deer sunt Stoule.

Mäme, un deer sunt uk Skappe.

Jee, deer sunt uk Skappe – mäd un sunner Loaden.

Kiek, Mäme, een Bielde mäd een Skip deerap!

Jee, jee, man iek bruke daach Gedienen.

Deer sunt Gedienen, Mäme, bie dät Finster!

Tou äiwjen! (4)

[4] Kiek daach eenmoal, Jörn, wät kwääst du nu tou dät näie Zofa?

- Jee, dät paset goud. Die Komer is kloor.

[2] Iek hoalje aan Disk fon aan Fjund.

- Wie bruke uk noch eenige Stoule, Jörn.

[1] O, Jörn, nu woonje wie touhope.

- Jee, äntelk, Nele.

[3] Dät Zofa paset nit tou din Disk, Nele.

- Deer is noch een flugge Däke in't Skap, Jörn.

Tou äiwjen! (5)

1. fjauer Gedienen	6. twelich Finstere
2. säks Stoule	7. träi Zäsele
3. een Bielde	8. njuden Diske
4. sogen Bäde	9. fieuw Doren
5. two Laampen	10. oachte Skappe

Tou äiwjen! (6)

1.

a) Werner Janssen – Tel. 04498-52937

nul - fjauer - fjauer - njuden - oachte - fieuw - two - njuden - tjo - sogen

b) Frauke Cordes – Tel. 04492-31769

nul - fjauer - fjauer - njuden - two - tjo - een - sogen - säks - njuden

c) Nele un Jörn – Tel. 04667-83514

nul - fjauer - säks - säks - sogen - oachte - tjo - fieuw - een - fjauer

d) Meente Seelterlound – Tel. 04498-9400

nul - fjauer - fjauer - njuden - oachte - njuden - fjauer - nul - nul

2.

a) 11 b) 1 c) 9 d) 6 e) 2 f) 5 g) 8 h) 3 i) 10 j) 4 k) 12

Telefonnummern:

a) 04498 9400

b) 04492 31769

3.

twelich	[12]	fjauer	[4]	säks	[6]
two	[2]	oachte	[8]	alwen	[11]
sogen	[7]	fieuw	[5]	tjo	[3]
een	[1]	tjoon	[10]	njuden	[9]

4.

7 + 1 = 8   sogen un een sunt oachte

9 - 8 = 1   njuden minner oachte sunt een

8 : 2 = 4   oachte deeld truck two sunt fjauer

2 x 4 = 8   two moal fjauer sunt oachte

Tou äiwjen! (7)

In dän Komer

Deer **stoant** aan Disk in dän Komer.

Lait **deer** een Käsen ap dän Stoul?

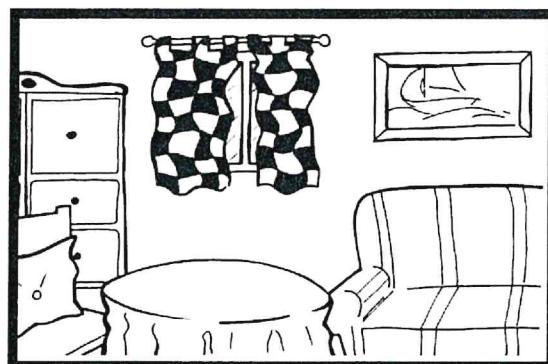
Deer **honget** een Gediene foar dät Finster.

Stounde deer uk Stoule in dän Komer?

Deer **honget** uk een Bielde mäd een Skip deerap.

Ap dät Skip stoant een Laampe.

Wier **sit** Nele?

LÄKSE 3

To äiwjen! (1)

die Bril

dät Boud

do Diske

do Bloumen

dät Blääd

dät Skap

ju Kökene

ju Bielde

dät Jäild

die Brille ~ die **Bril**

der Schrank ~ **dät Skap**

das Bild ~ **ju Bielde**

Tou äiwjen! (2)

- a) Jee. Noa.
b) Jee. Noa.
c) Jee. Noa.
d) Jee. Noa.

- e) Jee. Noa.
f) Jee. Noa.
g) Jee. Noa.
h) Jee. Noa.

Tou äiwjen! (3)

1. Is die Bril wäch?
2. Ju Laampe is uut.
3. Ju Dore stoant epen.
4. Dät Blääd lait ap dän Disk.
5. Wie hongje een Gediene ap.
6. Dät Zofa is noch goud genouch.
7. Do Bloumen sunt fluch.
8. Dät Jäild is betüümkt.

1. *Ist die Brille weg?*
2. *Die Lampe ist aus.*
3. *Die Tür steht offen.*
4. *Die Zeitung liegt auf dem Tisch.*
5. *Wir hängen eine Gardine auf.*
6. *Das Sofa ist noch gut genug.*
7. *Die Blumen sind schön.*
8. *Das Geld ist knapp.*

Tou äiwjen! (4)

1.

- a) Lait die Bril ap'n Stoul?
b) Fillicht lait die Bril ap't Boud.
c) Jens kikt bäre de Bloume appe
Finsterboank.

- d) Jens kikt unner't Zofa.
e) Is die Bril nit in dän Komer?
f) Lait die Bril fillicht in't Skap?
g) Deer unner't Blääd lait die Bril!

2.

- a) Inne Kökene is die Bril nit.
b) Jens kikt unner't Zofa.
c) Kikt Jens uk ap dän Stoul?

- d) Fillicht lait die Bril ap't Boud?
e) Jens kikt bäre de Bloume appe
Finsterboank.
f) Is die Bril fillicht in't Skap?
g) Mäme säkt dän Bril unner't/unner dät
Blääd.

Tou äiwjen! (5)

1. Geeske **is** in dän Släipkomer.
2. Karsten **is** ap't Klo.
3. Silke **is** in dän Släipkomer.
4. Wie **sunt** in dän Komer.
5. Du **bääst** in dän Boadekomer.
6. Babe **is** in dän Goang.
7. Iek **bän** in ju Kökene.

Tou äiwjen! (6)

1. Die Komer **häd** een Dore.
2. Iek **häbe** een Famielje.
3. Jo **häbe** een Huus.
4. Babe **häd** dät Blääd.
5. Do Stoule **häbe** Käsene.
6. Du **häast** aan Bril.
7. Dät Skap **häd** Loaden.

Tou äiwjen! (7)

1. Mäme **is** inne Kökene.
2. Geeske un Giene **sunt** in'n Käller.
3. Dät Skap **is** in dän Goang.
4. Karsten **is** ap't Klo.
5. Silke **is** in dän Släipkomer.

Tou äiwjen! (8)

Bie Waaners lait die Släipkomer unner dät Dak. Uk die Boadekomer is buppe.

Geeske un Giene sunt unnen in dän Käller. Un Mäme is inne Kökene. Silke kwät:

„Karsten **is** in dän Boadekomer.“ Dät is nit gjucht. Karsten **is** ap't Klo. Dät Äiwendieten is nu uk kloor. Alle Bäidene lope ätter de Kökene wai.

LÄKSE 4

Tou äiwjen! (1)

1. Iek wol fräigje.
2. Wolt du hier woonje?
3. Hie skäl hälpe.
4. Kon ju seeltersk bale?
5. Du skääst uk säike.
6. Konnen jie een Skiere hoalje?
7. Wier wol Marie een Bloume ploantje?
8. Iek skäl nu bie't Huus weze.
9. Konnen wie ätter Huus wai lope?

Tou äiwjen! (2)

1. Aili wol ieuwen ätter'n Noaber ruur.
2. Marie wol een poor Bloumen ploantje.
3. Aili skäl Marie hälpe.
4. Aili skäl Goate greeuwe.
5. Marie wol een Bloume bie't Tungelint häbe, nit so wied wäch fon't Huus.
6. Aili wol een Bloume unner'n Boom bie ju Sträite häbe.
7. Die Huund hat Fiffi.

Tou äiwjen! (3)

1. Kon iek hälpe?
2. Dät kon nit weze.
3. Wollen wie ätter Huus wai fiere?
4. Du moast aan Bril hoalje.
5. Konnen jie nit lope?
6. Jo wollen een Blääd häbe.

Tou äiwjen! (4)

☒	een Bloume	dusse Bloume	kju/juns Bloume
	aan Takke	dusse Takke	krie/juns Takke
	aan Huund	dusse Huund	krie/juns Huund
	aan Noaber	dusse Noaber	krie/juns Noaber
	een Dak	dut Dak	krät/juns Dak
	aan Apel	dusse Apel	krie/juns Apel
	een Finster	dut Finster	krät/juns Finster
	aan Stoul	dusse Stoul	krie/juns Stoul
	een Laampe	dusse Laampe	kju/juns Laampe
	do Gedienen	dusse Gedienen	kjo Gedienen

Tou äiwjen! (5)

1. Bie dut/krät Tuungelint moaket die Huund nit wai.
2. Dusse/krie/juns Huund moaket unner'n Boom bie de Sträite wai.
3. Dusse/kjo Takken sunt tou groot.
4. Dusse/kjo Apele sunt tou riep.
5. Dusse/kju/juns Soage is stump.
6. Dut/krät/juns Stuk Apelkouke smoaket beter as Oarbaid.

Tou äiwjen! (6)

1. dusse Apel
2. dut Huus
3. krät/juns Skap
4. krie/juns Huund
5. kjo Bloumen
6. dusse Bome

Tou äiwjen! (7)

1. Wollen wie nu een Boank häbe of nit?
     Jee, wie bruke daach een Boank foar dän Tuun.
2. Skällen wie dusse Boank sunner Käsen koopje?
     Sunner Käsen? Noa, een Käsen heert deertou.
3. Wolt du nit een Boank uut Holt häbe?
     Jee, man ap dusse Boank uut Ierzen kon man goud sitte.
4. Sunt dusse Käsene mäd Bloumen nit fluch?
     Jee, man iek wüöl dusse Käsene mäd Striepen häbe.
5. Konnen wie nit do Käsene nieme mäd Bloumen deerap?
     Mäd Bloumen deerap? Jupp, du hääst daach Bloumen in dän Tuun.

LÄKSE 5

Tou äiwjen! (1)

1. Dusse Bielde kostet säksuntwintich Euro.
2. Dut Skap kostet hunnertunfjauerunsäkstich Euro.
3. Dusse Stoule kostje oachtunsogentich Euro.
4. Dusse Zäsel kostet hunnertuntwounnjugentich Euro.
5. Dusse Bloume kostet träi Euro.
6. Dusse Däke kostet fieuwunfjautich Euro.
7. Dut Bääd kostet twohunnertunnjugenunfjautich Euro.

Tou äiwjen! (2)

- [5] Mareike wol Ijauer eerst do uur fräigje.
- [1] „Gouden Dai, Koophuus Remmers hier“, kwät aan Mon.
- [4] Koophuus Remmers häd uk een Serwies foar 87 Euro.
- [3] Een Serwies mäd fjauer Koppe un fjauer Tällere kostet 20 Euro.
- [2] Mareike fräiget ätter Potslain.

Tou äiwjen! (3)

1. fjauerunsogentich un alwen sunt fieuwuntachentich
2. tjounnjugentich minner achtien sunt fieuwunsogentich
3. twounsäkstich un sogenuntwintich sunt njugenuntachentich
4. säkstien un fjaueruntrietich sunt füftich
5. sogentien minner oachte sunt njugen
6. tachentich un tjoon sunt njugentich
7. njugenunfünftich un een sunt säkstich
8. twounfjautich minner fjautien sunt oachtuntwintich

Tou äiwjen! (4)

- 1. Do Apele kostje träi Euro füftich un do Bloumen träi Euro säkstich.
2. Dät Skap kostet säks Euro tachentich un die Stoul fieuwuntrietich Euro.
3. Dät Potslain kostet oachtunsogentich Euro un die Disk sogenuntachentich Euro.
4. Ju Bielde kostet hunnertunnjugentien Euro un dät Bääd hunnertunnjugenunnjugentich Euro.

1. Apele Bloumen
2. Skap Stoul
3. Potslain Disk
4. Bielde Bääd

Tou äiwjen! (5)

1. Bääsje häd Gebuursdai. Ju wät sogenunsäkstich.
2. Wie kume aal tou'n Tee.
3. Dät is froai.
4. Toueerst iete wie two Stukke Torte.
5. Die, die ju Tortenploate inne Hounde häd, nimt een Stuk ou un rakt ju Ploate färe ätter dän Noaber wai.
6. Ätter ju Torte kumt die Potkouke.
7. Möie Bäike nimt bloot een Stuk.
8. Uk do uur nieme wät fon älke Ploate ou.
9. Dan läze deer tjo Soarten Kouken ap dät Koukentäller.
10. Älk kricht maast träi Koppe Tee.
11. Touläast sunt Bääsje hiere litje Kouken anne Riege.
12. Babe kon deer nit fon oubliuewe. Hie nimt altied fjauer un fieuw deerfon.

Tou äiwjen! (6)

1. Babe kricht two Stukke Torte.
2. Deer läze träi Kouken ap dät Täller.
3. Iek mai jädden Kouken.
4. Wie konnen mädnunner kume.
5. Bääsjebabe nimt uk hiere litje Kouken.
6. Een Torte paaset nit ap dät Täller.
7. Jo bale mädnunner bie'n Tee.
8. Möie Bäike woont in Ait.
9. Wäl häd dälich Gebuursdai?
10. Bääsjebabe rakt Bääsje aan Swäiten.

Tou äiwjen! (7)

1. Wäl kumt dälich tou'n Gebuursdai?
2. Wät kriege jo tou'n Tee?
3. Wanner is Bääsje toufree?
4. Nimt älk träi Koppe Tee?
5. Stounde deer two Torten ap dän Disk?
6. Wäl rakt Bääsje een Geskoank?
7. Wier kriege jo Tee?
8. Wanner hääst du Gebuursdai?

Tou äiwjen! (8)

- a) 34 b) 59 c) 28 d) 75 e) 47 f) 13 g) 92 h) 81 i) 66 j) 433

Tou äiwjen! (9)

1. Bääsje sit inne Kökene un it aan Apel.
2. Die Ferkoper rakt älk een Stuk Sies.
3. Helga kricht een Boank tou'n Gebuursdai.
4. Oom Paul kon dät nit betoalje.
5. Mäme drinkt 'n Kop Tee.

LÄKSE 6

Tou äiwjen! (1)

1. Dät sunt do Ogene fon dän Däif.
2. Dät is Waaners Wilke sien Mule.
3. Dät sunt Waaners Wilke sien Ogene.
4. Dät sunt do Hiere fon dän Däif.
5. Dät is die Snurboart fon dän Däif.
6. Dät is ju Noze fon dän Däif.
7. Dät is die Snurboart fon Waaners Wilke.
8. Dät is ju Käuwe fon dän Däif.
9. Dät is ju Stierne fon Waaners Wilke.
10. Dät is ju Mule fon dän Däif.
11. Dät sunt do Ogenhiere fon dän Däif.
12. Dät sunt do Hiere fon Waaners Wilke.

Tou äiwjen! (2)

uus	ju Beskriewenge (f)	sien Huus	dät Huus (n)
Beskriewenge	dät Ooch (n)	sien Wieuw	dät Wieuw (n)
sien Ogene	dät Hier (n)	jou Beskriewenge	ju Beskriewenge (f)
sien Hiere		din Räid	die Räid (m)
sin Been	die Been (m)	dien Adresse	ju Adresse (f)
sien Adresse	ju Adresse (f)	dien	ju Telefonnummer (f)
min Bruur	die Bruur (m)	Telefonnummer	

Tou äiwjen! (3)

- Ilse ropt bie de Dregunere an.
- Ilse meent, dät Waaners Wilke aan Däif is.
- Die Dreguner kwät, dät Waaners Wilke sin Bruur is.
- Waaners Wilkes Wieuwmoanske is ap'n uur Fout.
- Die Dreguner is die Bruur fon Waaners Wilke.

Tou äiwjen! (4)

- [6] Aan Disk, aan Stoul un een Zofa bruukt hie uk.
- [9] Iek bruke noch dien Adresse un dien Telefonnummer
- [5] Dät is gjucht.
- [1] Gouden Dai, hier is Dreguner Waaners fon Roomelse.
- [8] Oo stimmt, man sicher bän iek mie deer nit.
- [2] Iek leeuwe, jie säike Waaners Wilke.
- [10] Och wät, dät is nit nödich.
- [4] Jee, hie häd litje Ogene, kuut Hier un aan Snurboart.
- [7] Dan fiere iek deer moal foarbie. Hie is min Bruur.
- [3] Sunt jie jou sicher?

Tou äiwjen! (5)

	H	O	A	L	S			I	E	R	M	
Ä			B	O	S	T	L	I	P	P	E	F
L	F	G		K			R					O
B	I	E		N	N		Ä	B	E	E	N	U
O	N	Z	O	I	O		Ä			T		T
G	G	I	O	E	Z	H	C	I				
E	E	C	R	B	E	O	H	E		S		S
N	R	H		E		U		R		K		O
		T		L		N		S				K
	K	O	P			D	M	U	L	E		E
B	U	U	K			E	H	I	E	R	E	
		S	N	U	R	B	O	A	R	T		

Hoals, Hounde, Been, Gezicht, Buuk, Kniebel, Ierm, Älbogen, Bost, Kop, Rääch, Fout, Iers, Finger, Mule, Noze, Hiere, Oor, Tusk, Soke, Lippe, Snurboart

LÄKSE 7

Tou äiwjen! (1)

1. Dät sunt tjuusterge Klöäre.
2. Dät is'n gräinen Jikkel.
3. Dät is'n loange Bukse.
4. Dät is'n blaauwen Slips.
5. Dät is'n tjukke Noze.
6. Dät is'n grote Mule.
7. Dät sunt rode Zofas.
8. Dät is'n litjet Huus.
9. Dät sunt loange Ore.
10. Dät sunt striepede Gedienen.
11. Dät is'n kuten Finger.
12. Dät is'n brunen Huund.
13. Dät sunt blaauwe Ogene.

Tou äiwjen! (2)

1. Dät is een rood-wiet Klood.
Dät is een strieped Klood.
Dät is een kuut Klood.
Dät is een froai Klood.
Dät häd een fluch Muster mäd Franjen.
2. Dät is aan swotgriezen Ansuch.
Die häd aan ruutjeden Kroage.
Die häd grote Knope.
Die häd'n froaien Klöär.
3. Dät skäl jeel-blaauw weze.
Dät skäl stripped weze.
Dät skäl nit soo kuut weze.
Dät skäl loange Sleeuwen häbe.
Dät skäl aan litjen Kroage häbe.

Tou äiwjen! (3)

Die Kloon lukt sik oun:

- a) Toueerst luke iek mien Bukse oun. Ju is strieped. Dan kume die ruutjede Jikkel un do stippede Hozzen. Nu bän iek al boalde kloar, man failt deer nit noch wät? Fonsäärm, do sluchten Skoue un die sluchte Houd.
- b) Mien Klodere sunt blöimked. Wan iek dän jeel-blaauwe Jikkel mäd dän brune Kroage ounhäbe, soo koant mie älk un een, man ju wiet-brune Bukse un do grieze Skoue here fonsäärm uk deertou. Un ju rode Mule, ju rode Noze un do wiete Ogene. Man dät Wichtichste is min Houd. Wät bän iek sunner dän grieze Houd un ju rode Bloume? Bloot 'n hoolwen Moansk!

Tou äiwjen! (4)

Äntelk achtien

An 'n eenuntwintichsten Meerte häbe iek Gebuursdai. Dan wäide iek äntelk 18 un dät wol iek groot fierje. Mäme un iek häbe 'n froai Pak foar mie koped. Die Jikkel is tjuusterchblaauw mäd wiete Striepen un ju Bukse is slucht blaauw. Super! Deertou paset an bäästen een wiete Bluze, ju häbe iek al. Un hoge Skoue, do häbe iek uk al, do sunt boalde noch näi un paasje mie goud. Do luke iek uk oun. Un die blöimkede Knäddouk? Dän häbe iek fon Mäme kriegen, man die is 'n bitje ooldwareldsk. Man, wan man 18 wät, is man je uk al 'n bitje oold. Deeruum wol iek dän man ljauer drege, dan is uus Mäme uk bliede.

1. Iek häbe an 'n 21. Meerte Gebuursdai.
2. An dän Dai luke iek mien flugge Pak oun.
3. Die Jikkel is tjuusterchblaauw mäd wiete Striepen.
4. Ju Bukse is slucht blaauw.
5. Deertou luke iek do hoge Skoue oun.
6. Iek wol uk dän blöimkeden Skoal drege.
7. Dän häbe iek fon Mäme kriegen.

Tou äiwjen! (5)

 Frerk brukt aan näien Ansuch. Derk brukt bloot een näi Hoamd. Derk mai ju näie Moude mäd do blöimkeden Klöäre jädden liede. Frerk is sik bie do blöimkeden Klöäre wät uunsicher. Derk wiest Frerk een rood Hoamd un een Ijoachtbrune Bukse. Frerk is dät rode Hoamd bie dän swotten Ansuch tou blöimked. Die oolde Ansuch fon Frerk is uk swot. Derk is uurs ienstoalt. Hie nimt aan jelen Slips un een Ijoachtrood Hoamd. Die jele Slips paaset tou dät blaauwe Hoamd, wät hie al häd.

Tou äiwjen! (6)

1. Präteritum!

- a) Min Bruur woonde in Ooldenburich.
- b) Hie laachede sien Nina an.
- c) Die gräine Rok pasede mie nit moor.
- d) Do Klode hongeden in dät oolde Skap.
- e) Iek hoalde die inne Stääd ou.
- f) Fräigedest du mie?
- g) Dussen Twiech soagede ju ou.
- h) Hierwai ploantede iek mien Bloume.
- i) Waaners Wilke flagede ju Flage fon 't Seelterlound.

2. Perfekt!

- a) Min Bruur häd in Ooldenburich woond.
- b) Hie häd sien Nina anlaached.
- c) Die gräine Rok häd mie nit moor pased.
- d) Do Klode häbe in dät oolde Skap honged.
- e) Iek häbe die inne Stääd ouhoald.
- f) Häast du mie fräiged?
- g) Dussen Twiech häd ju ousoaged.
- h) Hierwai häbe iek mien Bloume ploanted.
- i) Waaners Wilke häd ju Flage fon 't Seelterlound flaged.

LÄKSE 8

Tou äiwjen! (1)

- [6] Erik boalt mäd Sina.
[2] Erik fangt bie een Fersicherengeounfangd.
[5] Erik häd dän Peel uurkieked.
[1] Erik moaket sin Fürerskien.
[3] Erik kricht 'n Woain.
[8] Hilkes Bruur häd Gebuursdai.
[4] Erik häd'n Mallör.
[9] Erik fierst ätter Hamburg wai.
[7] Eriks Woain is wier heel.

Tou äiwjen! (2)

1. Häast du 't uk al heerd? (II)
2. Erik häd bie 'n Fersicherengeounfangd. (II)
3. Jee, die häd daach bie dän Winkel oarbaided. (I)
4. Jee, un wieruum häd hie deer dan apheerd? (II)
5. Iek häbe heerd, bie ju Fersicherenge rakt dät 'n bitje moor Jäild. (II)
6. Man dän häd er fluks midwieks an 'n Peel fierd. (II)
7. Och, dät häast du uk al heerd? (II)

Tou äiwjen! (3)

Wät Beernd Birte fertälde

Iek häbe heerd, dät Erik bie 'n Fersicherengeounfangd is. Hie häd ja loange bie dän Koopmon oarbaided, un deer häbe iek al oafter moal 'n poor Woude mäd him boald. Of un an häbe iek him ukappe Sträite träffd un dan häd hie altied fjuntelk gröited. Un weetst (waast) du wät, hie mout sin Fürerskien moaked häbe. Is him dät wukkelk slumped? Hie häd dät ja al morere Moal fersoacht, man sillärge nit besteen. Korl meent, hie häd nit genouch foar ju Theorieprüfung leerd. Naja, iek mout noch färe ätter 'n Winkel wai. Mai weze, dät ze mie deer noch wät moor fertälle konnen.

1. Beernd fertälde.
2. Iek häbe heerd.
3. Erik is ounfangd.
4. Hie häd oarbaided.
5. Iek häbe boald.
6. Iek häbe träffd.
7. Hie häd gröited.
8. Hie mout moaked häbe.
9. Him is dät slumped.
10. Hie häd fersoacht.
11. Hie häd nit leerd.

Tou äiwjen! (4)

Een Wiek häd altied sogen Dege!

Tou äiwjen! (5)

1. Wan dälich Sundai is, dan waas jäärse Sneeuwende.
2. Wan mäiden Täisdai is, dan is dälich Moundai.
3. Wan dälich Fräindai is, dan waas jäärse Tuunsdai.
4. Wan utemäiden Midwiek is, dan is dälich Moundai
5. Wan dälich Täisdai is, dan is utemäiden Tuunsdai.
6. Wan jäärse Moundai waas, dan waas eerjäärsene Sundai.
7. Wan eerjäärsene Tuunsdai waas, dan is utemäiden Moundai.
8. Wan dälich Sneeuwende is, dan is in een Wiek uk Sneeuwende.

Tou äiwjen! (6)

1. Wo kumst' deerwai?	☒ du	☐ ju	☐ jo
2. Nu häbe ze aan näien Huund.	☐ hie	☒ jo	☐ wie
3. Wier is'r wäil?	☐ iek	☐ du	☒ hie
4. Deer skäl'k wäil neen Gluk mäd häbe.	☐ ju	☒ iek	☐ et
5. Moust' al loos?	☒ du	☐ jie	☐ hie
6. Wät wolt' deermäd?	☐ ju	☐ wie	☒ du
7. Wier fiere ze wai?	☐ hie	☐ ju	☒ jo
8. Wäl kon't weze?	☐ wie	☒ et	☐ du

Tou äiwjen! (7)

1. Wier mouten **ze** wai?
2. Dät mai'k nit!
3. Wät häd'r?
4. Kumst' mee?
5. Iek leeuge, dät kon **ze** wäil.
6. Wan dät soo is, dan wollen **ze** nit.
7. Koast' mie wäil ieuwen hälpe?
8. Dät hieden **ze** nit.
9. Is'r tou Huus?
10. Fiert ze ätter'n Dokter?
11. Wie bruke't nit moakje?
12. Wollen **ze** deer uk wai?

Tou äiwjen! (8)

1. Wier waas'r wäil?
2. Häbe ze Koafje kriegen?
3. Dät kon't nit weze!
4. Rakst' mie dät fluks ieuwen?
7. Fiere ze ätter Ait?
8. Soo kon'k nit lere.
9. Nu häd ze een näi Klood.
10. Kon'r dan nit teeuge?

1. ☐ iek	☒ hie	☐ du
2. ☐ du	☐ hie	☒ jo
3. ☐ ju	☒ et	☐ jo
4. ☒ du	☐ ju	☐ jo
5. ☐ hie	☐ iek	☒ jo
6. ☐ jo	☒ iek	☐ ju
7. ☐ hie	☐ et	☒ ju
8. ☒ hie	☐ jo	☐ du

Tou äiwjen! (9)

1. Erik is jäärsene in Hamburg wezen.
2. Sina wol ju blaauwe Bukse un dät jele Hoamd koopje.
3. Dät is Jens. Häd hie nit loange in't Koophuus Remmers oarbaided?
4. Fiere jie al Fräindai ätter Huus wai?

Tou äiwjen! (10)

☒	1. aan Apel	twäin Apele	träi Apele
	2. aan Kouke	twäin Kouken	träi Kouken
	3. een Huus	two Huze	tjo Huze
	4. aan Huund	twäin Huunde	träi Huunde
	5. aan Houd	twäin Houde	träi Houde
	6. aan Jikkel	twäin Jikkele	träi Jikkele
	7. een Haloozje	two Haloozjen	tjo Haloozjen
	8. aan Stöäwel	twäin Stöaweles	träi Stöäweles
	9. aan Stoul	twäin Stoule	träi Stoule
	10. aan Bril	twäin Brille	träi Brille
	11. een Laampe	two Laampen	tjo Laampen
	12. een Brood	two Brode	tjo Brode

LÄKSE 9

Tou äiwjen! (1)

- 1. Dät is Klok two.
- 2. Dät is Ketier ätter fjauer.
- 3. Dät is twintich foar alwen.
- 4. Dät is holich twelich.
- 5. Dät is fieuw Minuten ätter holich een.
- 6. Dät is twintich ätter tjoon.
- 7. Dät is Ketier foar oachte.
- 8. Dät is tjoon ätter säks.
- 9. Dät is fieuw foar tjo.

Tou äiwjen! (2)

- 1. Die Bus fiert uum Ketier ätter sogen.
- 2. Die Such kumt uum Ketier foar two.
- 3. Dät gungt uum holich säks loos.
- 4. Iek kume uum Klok tjoon.

Tou äiwjen! (3)

gunge

1. Geen dät goud?
  2. Ju is ätter Bremen wai geen.
  3. So **gungt** dät nit.
  4. Wo skäl dät gunge?
- a) Ist dein Bein gebrochen?
  - b) Da brach der Ast vom Baum ab.
  - c) Mein Zahl bricht ab.
  - d) Wer bricht sein Versprechen?

lope

5. Hie is ätter Skäddel wai **ronnen**.
6. Wie sunt ätter'n Noaber wai ronnen.
7. Lope jie uur dän Diek?
8. Hie lopt ätter Huus wai.

kume

9. Kumst du mee?
10. Sunt jo jäärsene kemen?
11. Ju koom Klok njugen.
12. Jo kume äuwech.

stounde

13. Wier stoant die Boom?
14. Jo studen appe Sträite.
15. Deer häd een Huus steen.
16. Iek stounde hier.

läze

17. Wier lait Leni in't Kroankenhuus?
18. Dusse Bukse häd in't Skap **lain**.
19. Do Bläde liegen ap dän Disk.
20. Hier häd 'n litjet Täärp **lain**.

nieme

21. Hie noom dät bääste Stuk.
22. Ju nimt hiere Suster mee.
23. Koast du dät nieme?
24. Wie häbe dät nit numen.

Tou äiwjen! (4)

1. Wanner bääst du kemen?
2. Die Tusk bräkt ou.
3. Wier lait die Bril?
4. Jo lope ätter Huus wai.
5. Wo is et geen?
6. Hier stoant die grote Boom.
7. Hie drächt dän näien Houd.
8. Ju nimt altied 'n Skirrem mee.

1. kume
2. breke
3. läze
4. lope
5. gunge
6. stounde
7. drege
8. nieme

Tou äiwjen! (5)

1. Antje waas jäärsene Eeuwende uum Klok njugen bie ju Brääch.
2. Jan häd blot 'n hoolwe Ure täiwd.
3. Jan kwät tou Antje: „Mien litje Wucht!”
4. Antje kude nit kume. Antje moaste ap hiere Bruur appaasje.
5. Jan wüül nit kume. Hie wüül in't Kino.
6. Antje un Jan kume äuwech ätttere Brääch wai.

1. jee ☐	noa ☒	4. jee ☒	noa ☐
2. jee ☐	noa ☒	5. jee ☐	noa ☒
3. jee ☒	noa ☐	6. jee ☒	noa ☐

Tou äiwjen! (6)

- Nele: Jörn, hääst du die een näie Bukse koped?
- Jörn: Jee, iek fraue mie deeruur.
- Nele: Mien Ijowe Jörn! So lukt man sik daach nit oun!
- Jörn: Daach, fonsäärm! Noabers Erik häd sik uk sun Bukse koped.
- Nele: Hie kon sik sun Bukse uk koopje. Hie is daach eerste njugentien Jiere oold.
- Jörn: Och, un iek mäd mien säksunfjautich Jiere kon mie sowät nit koopje? Un du? Kiek die daach moal oun, wan du dien näie Klood drächst!
- Nele: Jule häd uk sun Klood. Wie häbe dät mädnunner koped un toachten, dät wie uus deermäd noch sjo läite konnen.
- Jörn: Och, dät häbe jie jou toacht?
- Nele: Jee! Un du? Wät hääst du die toacht?

Tou äiwjen! (7)

1. Dät fräiget Nele sik of un tou.
2. Jörn häd sik ju näie Bukse ounleken.
3. Jo häbe sik een Klokke koped.
4. Luke jie jou al oun?
5. Iek fraude mie uur dät näie Klood.

Tou äiwjen! (8)

Jan leewt dät nit.
Nele un Jörn kume uk.
Wanner sunt jo ätter Huus wai kemen?
Jo kuden jäärse Eeuwende nit kume.
Kumst du mee ätter'n Winkel wai?
Dut Klood häbe iek mie juust eerst ounleken.
Ju fint altied wät Näies.
Maike is al geen.
Jörn drächt dälich sien näie Bukse.
Jan häd loange an Antje toacht.

LÄKSE 10

Tou äiwjen! (1)

1. a) Hast du sie gekauft?
b) Wir haben sie gesehen.
c) Hat er etwas gesagt?
d) Wir tun es für euch.
e) Hast du es bald fertig?
2. f) Jo häbe ze kriegen.
g) Häd er al ieten?
h) Iek hoalje 't mäiden ou.
i) Wie mouten 't drege.
j) Babe häd ze mie roat.

Tou äiwjen (2)

Wät Mäme bie't Mäddenmäil toankt

Wät skällen wie fonnemiddai iete? Iek leeuwe, iek wol man Ponkouken boake. Ponkouken sunt redelk tou moakjen, un do Bäidene mugen ze jädden. Karsten mai ze soo jädden – wan iek nit appaasje, dan nimt hie fluks träi mädeens. Un wan Silke dät sjucht, dan wol ze uk fluks träi häbe. Dan sunt ze fluks apieten, un foar uus blift deer niks moor uur.

Ätterdäm rakt dät aan Apel. Iek iete him mäd Skil, man do Bäidene wollen him ljauer sunner Skil iete.

Fillicht spändierje iek uk een Ies ätter't Ieten. Iek häbe noch wät Hiembäien inne Költruhe un iek leeuwe, iek wol ze man ruutnieme, uurs wäide ze noch oold, un dät wol iek ja uk nit jädden.

Tou äiwjen! (3)

1. Wieruum mouten wie dälich so ädder kume?
2. Iek häbe him balen heerd.
3. Dät Nöigjen nimt neen Eende.
4. Dät is daach nit tou leeuwen!
5. Iek kon wäil allenich fiere.
6. Sjuchst du him al kumen?
7. Iek hoalje uus wät tou drinken.
8. Wollen wie boalte wät tou Eeuwendieten häbe?
9. Jo bale tou fuul bie't Ieten.
10. Iek mout dät noch gau ieuwen tou Eende moalje.

Tou äiwjen! (4)

Jäärsene Eeuwende wieren wie bie Lene. Deer roate dät fuul tou ieten un tou drinken. Wie laacheden un boalden, bit dät wie Lenes Käärdel Mark kumen sagen. Do wülen wie wächgunge. Man Mark wüül noch mäd uus bale. Dät Fertällen noom neen Eende. Dät wuud twelich, bit wie äntelk ätter Huus wai fiere kuden.

Tou äiwjen! (5)

1. Hier sunt twäin Apele, träi Twiege, naan Boom un een Bloume.

2. Hier sunt träi Twiege, neen Apele, neen Bloumen un twäin Bome.

3. Hier sunt two Bloumen, aan Boom, träi Apele un naan Twiech.

4. Hier sunt neen Bome, two Bloumen, neen Twiege un fjauer Apele.

